

Fiche 13: Richtlijn oneerlijke handelspraktijken

Titel:

Voorstel voor een richtlijn van het Europees Parlement en de Raad betreffende oneerlijke “business-to-consumer”-handelspraktijken op de interne markt en tot wijziging van de richtlijnen 84/450/EEG, 97/7/EG en 98/27/EG (richtlijn oneerlijke handelspraktijken)

Datum Raadsdocument:

26 juni 2003

Nr Raadsdocument: 10904/03

Nr. Commissiedocument:

COM(2003)356 def.

Eerstverantwoordelijk ministerie:

JUST in nauw overleg met EZ, i.o.m. FIN, LNV

Behandelingstraject in Brussel:

Raadswerkgroep Consumentenbescherming en –voorlichting; Concurrentievermogenraad

Achtergrond, korte inhoud en doelstelling van het voorstel:

Met dit voorstel wordt beoogd de EU-wetgeving inzake consumentenbescherming te hervormen om de belemmeringen voor de grensoverschrijdende verschaffing van goederen en diensten aan consumenten weg te werken. Naast belemmeringen als BTW, tijd, taal en afstand vormen oneerlijke handelspraktijken volgens de Commissie een belangrijke barrière voor de werking van de interne markt. Een algemeen verbod van oneerlijke handelspraktijken –hoofdonderdeel van de richtlijn– zorgt, aldus de Commissie, voor de nodige harmonisatie om de genoemde belemmeringen voor de interne markt weg te werken en een hoog gemeenschappelijk niveau van consumentenbescherming te bieden. De bestaande nationale algemene bepalingen betreffende oneerlijke handelspraktijken tussen bedrijven en consumenten worden vervangen en er worden –om te bepalen wat oneerlijk is– duidelijkere criteria vastgesteld dan in de bestaande nationale algemene bepalingen. Een praktijk wordt als oneerlijk aangemerkt als het de volgende drie karakteristieken heeft:

- de praktijk moet strijdig zijn met de vereisten van professionele toewijding;
- de referentieconsument die wordt gebruikt om het effect van de praktijk te beoordelen, is de “gemiddeld geïnformeerde, omzichtige en oplettende consument” zoals bedoeld in de jurisprudentie van het Hof van Justitie van de EG en
- de praktijk moet het economisch gedrag van de consument (waarschijnlijk) wezenlijk verstoren.

De praktijken die overeenkomstig het algemene verbod als oneerlijk worden beschouwd, vallen volgens het voorstel onder twee categorieën, namelijk misleidende en agressieve praktijken.

Hoofdstuk 3 biedt lidstaten de mogelijkheid het toezicht op de naleving van de bepalingen van de richtlijn door de “eigenaren” van codes te laten uitoefenen naast de in hoofdstuk 4 genoemde mechanismen. Hoofdstuk 4 bevat bepalingen inzake handhaving en sancties.

Rechtsbasis van het voorstel: Artikel 95 EG-verdrag

Besluitvormingsprocedure en rol Europees Parlement:

Raad: gekwalificeerde meerderheid

EP: co-decisie (Commissie: juridische zaken en interne markt, Rapporteur: Fiorella GHILARDOTTI)

Instelling nieuw Comitologie-comité: Nee

Subsidiariteit en proportionaliteit:

Subsidiariteit: twijfelachtig. De gemeenschap is op zichzelf bevoegd om voorstellen te doen op het gebied van consumentenbescherming. Indien de grensoverschrijdende verschaffing van goederen en diensten aan consumenten door handelsbelemmeringen wordt veroorzaakt zou een communautaire regeling op zijn plaats zijn. Dat sprake is van oneerlijke handelspraktijken die kunnen worden aangepakt door middel van deze kaderrichtlijn is echter tot op heden nog niet gebleken. Nederland is van mening dat niet zozeer de verschillen tussen de nationale wetten inzake oneerlijke handelspraktijken het grensoverschrijdend winkelen door consumenten ontmoedigen, maar dat aspecten als afstand, taal en culturele verschillen hieraan ten grondslag liggen. Deze problemen kunnen beter op het niveau van de individuele lidstaat worden aangepakt.

Proportionaliteit: Het voorstel lijkt op onderdelen onnodig gedetailleerd, met name Bijlage 1 bij het voorstel (Handelspraktijken die onder alle omstandigheden als oneerlijk worden beschouwd).

Consequenties voor de EU-begroting: Geen.

Financiële, personele en administratieve consequenties voor de rijksoverheid, decentrale overheden en/of bedrijfsleven en burger:

Mogelijk leiden de artikelen 11 en 12, in combinatie met de materieelrechtelijke bepalingen, tot een grotere belasting van de rechterlijke macht. Mocht dit zo zijn dan komen de daaruit voortvloeiende extra kosten ten laste van de begroting van het eerstverantwoordelijke departement. Artikel 7 lid 3 leidt tot extra administratieve lasten (nieuwe informatieverplichtingen) voor (een deel van) het bedrijfsleven.

Consequenties voor nationale en decentrale regelgeving/beleid, (informatie over het inschakelen van nationale agentschappen / zelfstandige bestuursorganen e.d., implementatie en uitvoering, notificatie en handhaving en/of sanctionering):

Het Burgerlijk Wetboek zal moeten worden aangepast (m.n. aanvulling met bepalingen over misleidende en agressieve handelspraktijken). Voor zover de artikelen 11 tot en met 13 inzake handhaving en sancties omzetting behoeven lijken zij niet problematisch.

Voorgestelde implementatietermijn (bij richtlijnen) dan wel voorgestelde datum inwerking treding (bij verordeningen en beschikkingen) met commentaar t.a.v. haalbaarheid:

18 maanden na inwerkingtreding van de richtlijn. Dit is gezien het te volgen wetgevingstraject voor Nederland te kort. De implementatietermijn dient minimaal twee jaar na inwerkingtreding van de richtlijn te zijn.

Nederlandse belangen en eerste algemene standpuntbepaling:

Dat sprake is van oneerlijke handelspraktijken die alleen kunnen worden aangepakt door middel van een kaderrichtlijn zoals thans door de Commissie voorgesteld, is tot op heden nog niet gebleken. Het zijn juist verschillen in taal, cultuur en afstand en die grensoverschrijdend winkelen ontmoedigen. Het voorstel van de Commissie biedt dus geen oplossing voor het geschetste probleem. Tevens kan het gebruik van vage termen als “professionele toewijding” leiden tot rechtsonzekerheid en draagt dit gebruik niet bij aan de door de Commissie gewenste harmonisatie.